

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 16 marca 2022 r.

PS-II.431.1.2.2022

Szanowna Pani
Dorota Joanna Zielińska
Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy
Spółecznej w Rybnie
ul. Zajeziorna 58
13-220 Rybno

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybnie (ul. Zajeziorna 58, 13-220 Rybno; NIP : 571-15-75-660; REGON : 511406330).

W okresie objętym kontrolą, a także w czasie prowadzenia kontroli wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybnie nadzorowała Pani Dorota Joanna Zielińska pełniąca funkcję Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie od dnia 29 marca 2019 roku.

(dowód: akta kontroli: 8)

Kontrolę przeprowadził kontroler:

Hanna Matysiak – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego;
– legitymacja służbowa nr 93/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,

- upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 10 lutego 2022 roku nr FK-IV.0030.68.2022 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybnie.

(dowód: akta kontroli: 5)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 15 lutego 2022 roku do 25 lutego 2022 roku. Odnotowano ją pod pozycją 1/2022 w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybnie.

(dowód: akta kontroli: 7)

Kontrola prowadzona była w trybie zdalnym tj. bez osobistej obecności kontrolera w siedzibie jednostki kontrolowanej, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych.

Rozpoczęcie kontroli nastąpiło podczas wideokonferencji, w trakcie której okazano legitymację służbową kontrolera, poinformowano o zasadach kontroli w trybie zdalnym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Upoważnienie kontrolera do kontroli zostało przekazane do kontrolowanej jednostki za pośrednictwem e-PUAP.

Kontrola zakończona została wideokonferencją, w czasie której przekazano wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformowano o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.1.2.2022.

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- **okres objęty kontrolą**

kontrolą objęto okres świadczeniowy 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r., poz. 135) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r.

o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2021 poz. 877 ze zm.) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu funduszu alimentacyjnego za IV kwartał 2020 roku oraz I, II i III kwartał 2021 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **209 813,68 zł (515 świadczeń)**.
2. Ogółem kwota zwrotów od dłużników z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku) - wynosiła **59 534,45 zł**, co stanowiło **28,37 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.
3. Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2021 roku – wyniosło **2 006 210,73 zł**, z tytułu odsetek **731 508,31 zł**.
4. Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w gminie kontrolowanej, stanowiło:
 - **1 732,95 zł** - w IV kwartale 2020 roku;
 - **9 665,36 zł** - w okresie I, II i III kwartału 2021 roku.
5. Z rozdziału 85502 finansowane są zadania wynikające z: ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; ustawy o świadczeniach rodzinnych; ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna bądź zasiłek dla opiekunów.
Organ właściwy, tj. Wójt Gminy Rybno - na realizację zadań zleconych w rozdziale 85502 ze środków własnych przeznaczył:
 - w IV kwartale 2020 roku – kwotę 8 491,88 zł,
 - w okresie I - III kwartału 2021 roku - kwotę 6 462,18 zł.

(dowód: akta kontroli: 7)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Rybno liczy 7 123 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym na tym obszarze do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Rybno.

Zgodnie z upoważnieniami, wydanymi przez Wójta Gminy Rybno zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu, nadanego mu w drodze uchwały Nr XIII/98/15 Rady Gminy Rybno z dnia 29 października 2015 r. w sprawie przyjęcia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie.

Statut jednostki w § 3 określał, że Ośrodek realizuje zadania Gminy Rybno w zakresie pomocy społecznej, będące zadaniami własnymi gminy, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, a także inne zadania nałożone ustawami, przekazane do realizacji na podstawie stosownych upoważnień.

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania jednostki kontrolowanej określał Regulamin Organizacyjny Ośrodka wprowadzony Zarządzeniem Nr 4/2019 Dyrektora GOPS w Rybnie z dnia 8 kwietnia 2019 r. sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie, zmieniony Zarządzeniem Nr 9/2020 Dyrektora GOPS w Rybnie z dnia 15 czerwca 2020 r.

Regulamin ten określał w § 5, iż Ośrodek realizuje zadania własne gminy i zlecone z zakresu administracji rządowej dotyczące w szczególności m.in. świadczeń alimentacyjnych, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

(dowód: akta kontroli: 8)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie kontroli ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybnie za realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów odpowiedzialny był Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego. Zadania objęte kontrolą nadzorowane były bezpośrednio przez Zastępcę Dyrektora Ośrodka i wykonywane przez pracownika merytorycznego - zatrudnionego na stanowisku referenta wykonującego zadania związane z funduszem

alimentacyjnym w wymiarze 0,25 etatu. W dniu rozpoczęcia kontroli pracownik realizujący kontrolowane zadania posiadał aktualny zakres czynności.

Dyrektor Ośrodka oraz pracownik merytoryczny posiadali stosowne upoważnienia Wójta Gminy Rybno do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych.

W okresie objętym kontrolą pracownik wykonujący kontrolowane zadania uczestniczył w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu jego wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały przedstawione kontrolującej certyfikaty.

(dowód: akta kontroli: 7)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Z informacji przekazanych przez Dyrektora Ośrodka wynika, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie znajduje się pod adresem ul. Zajeziorna 58 , 13 – 220 Rybno. Ośrodek usytuowany jest w budynku wolnostojącym, jednopiętrowym, którego administratorem jest Gmina Rybno. Pomieszczenia Ośrodka znajdują się na I piętrze budynku. Wejście do Ośrodka nie zostało pozbawione barier architektonicznych. Zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego realizuje jeden pracownik w pomieszczeniu o powierzchni 24 m². W pomieszczeniu tym usytuowane są także stanowiska pracownika realizującego zadania dotyczące świadczeń rodzinnych i świadczeń wychowawczych.

Stanowisko pracownika realizującego kontrolowane zadanie wyposażone jest niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe m.in. komputer, drukarka, kserokopiarka, niszczarka, skaner.

Zastępca Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie poinformowała, że wywiady alimentacyjne z dłużnikami i przyjmowanie oświadczeń majątkowych przeprowadzane są w pomieszczeniu Ośrodka, w którym pracownik merytoryczny realizuje zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego. Podczas przeprowadzania wywiadu w pomieszczeniu nie przebywają inne osoby. Wywiady przeprowadzane są z zachowaniem poufności oraz zasad ochrony danych osobowych dłużników alimentacyjnych.

(dowód: akta kontroli: 7)

Z przedstawionej kontrolującym dokumentacji wynika, że GOPS w Rybnie ma wykupioną licencję z Sygnity Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie na korzystanie z oprogramowania do obsługi m.in. Funduszu Alimentacyjnego. Dyrektor Ośrodka przedłożył dokumenty dotyczące m.in. płatności zobowiązań związanych z zakupem oprogramowania użytkowego.

(dowód: akta kontroli : 7)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych

gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 2057) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczych, informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W okresie objętym kontrolą, w jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do sześciu biur, tj.:

1. Krajowy Rejestr Długów – od 12 listopada 2015 r.
2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej - od 15 czerwca 2015 r.
3. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A. - od 21 grudnia 2015 r.
4. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. - od 30 czerwca 2009 r.
5. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych KIDT – od 5 stycznia 2017 r.
6. Międzynarodowe Biuro Informacji Gospodarczej (Mbig Bisnode) - od dnia 26 sierpnia 2021 r.

Dyrektor Ośrodka poinformował, że informacje do biur informacji gospodarczej przesyłane są raz w miesiącu. Zgodnie z obowiązkiem zgłaszania informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych Dyrektor Ośrodka oraz pracownik merytoryczni posiadają upoważnienia do przekazywania informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego na potrzeby ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 7)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Zastępcę Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie wynika, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 7)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie prowadził:

- **33 postępowania** administracyjne w sprawach związanych z rozpatrzeniem wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (decyzje przyznające),
- **3 postępowania** dotyczące uznania dłużnika za uchylającego się.

W kontrolowanym okresie nie prowadzono postępowań dotyczących odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz postępowań dotyczących ustalenia wysokości nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich zwrotem.

(dowód: akta kontroli: 8)

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie podejmował działania wobec **38** dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **23** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Burmistrz Rybnie ,
- **15** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

W stosunku do 6 dłużników alimentacyjnych, nie można było określić organu właściwego.

(dowód: akta kontroli: 8)

W okresie objętym kontrolą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych - w trybie art. 3 ust. 1 oraz w trybie art. 3 ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 8)

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolerów spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **8 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **8** postępowań administracyjnych, zakończonych wydaniem decyzji w tym:

- **5 spraw** związanych ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **3 sprawy** związane z uznaniem dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

(dowód: akta kontroli: 9, 15, 16)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **7 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących 10 dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **4 dłużników**, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Rybno;
- **3 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli: 10, 17-19)

VI. Ustalone nieprawidłowości i uchybienia

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

- **uchybiecie o charakterze powtarzalnym tj.:**

W **5 przypadkach**, co stanowiło **50,00 %** ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych, w decyzjach administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego błędnie wskazano Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybnie jako organ administracji publicznej wydający decyzje. Zgodnie z art. 12 ust. 2 w związku z art. 2 pkt 10 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organem właściwym do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

Decyzje organu I instancji powinny zawierać oznaczenie organu wydającego tj. Wójta Gminy Rybno, natomiast upoważniony pracownik powinien je podpisać jako osoba działająca z upoważnienia Wójta.

Dotyczy decyzji: GOPS.FA.530.00030.10.2020.TB, GOPS.FA.530.00009.09.2020.NW, GOPS.FA.530.00001.06.2021.TB, GOPS.FA.530.00033.10.2020.TB, GOPS.FA.530.00018.09.2020.NW.

(dowód: akta kontroli: 15)

Skutek ustalonego uchybienia:

Powyższe uchybienie – na dzień rozpoczęcia kontroli - nie skutkowało negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

Przyczyną powstania stwierdzonego uchybienia jest niewystarczający nadzór Dyrektora GOPS nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

- Wskazywanie w decyzjach administracyjnych – Wójta Gminy Rybno - jako organu administracji publicznej wydającego decyzję administracyjną,

Proszę Panią o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonego uchybienia oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki